

Quickscan bouwlocatie De Korenaar Oostzaan

Opdrachtgever: SKA Project management BV

Opdrachtnemer: NatuurBeleven, M. Kuiper

30-6-2010

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting.....	2
Opdracht.....	2
Resultaat.....	2
Afbakening.....	2
Toelichting	3
Inleiding	3
Doel.....	3
Afbakening.....	3
Wettelijk kader	4
Habitatprofiel en veldonderzoek	6
Inleiding	6
Habitatprofiel	6
Bestaande inventarisatiegegevens	7
Voorkomende soorten en implicaties voor werkzaamheden	7
Invloed van het project op vogelrichtlijngebied Het Twiske.	8
Verwachte effecten.....	10
Zoogdieren	10
Vogels	10
Amfibieën.....	10
Ontheffing	10

Samenvatting

Opdracht

In opdracht van SKA Projectmanagement BV heeft NatuurBeleven nagegaan welke door de Flora- en faunawet beschermde planten en dieren voorkomen op de toekomstige bouwlocatie achter de school De Korenaar te Oostzaan.

Resultaat

De toets analyseert in hoeverre het plangebied van betekenis is als leefgebied voor soorten en beschrijft de eventuele effecten van de ruimtelijke ingreep op deze dieren en planten. Het gebied is rijk aan algemene broedvogels en er komen algemene amfibieën en kleine zoogdieren voor. Het gebied grenst aan het vogelrichtlijngebied Het Twiske. Daarom is getoetst of het bebouwen van de locatie invloed zal hebben op de vogelsoorten die beschermd worden door de status van vogelrichtlijngebied van het naastgelegen natuur-/recreatiegebied. Vastgesteld is dat er *geen* negatieve gevolgen voor deze vogelpopulaties zal zijn.

Afbakening

Deze 'natuurtoets' is een indicatie gebaseerd op een momentopname. In de tijd is het spontaan voorkomen van soorten planten en dieren nooit met volledige zekerheid te voorzien of uit te sluiten. Afhankelijk van de duur van het project en het tijdstip van uitvoering is een controle op de actualiteit en volledigheid van dit advies noodzakelijk.

De zorgplicht voor de aanwezige natuur blijft gedurende het hele proces een verantwoordelijkheid voor de opdrachtgever.

30-6-2010

Toelichting

Inleiding

Het plan is een braakliggend terrein aan de rand van de bebouwde kom van Oostzaan te ontwikkelen tot een nieuwbouwlocatie voor enkele huizen.

Doel

Deze natuurtoets biedt een richtlijn voor de implementatie van de natuurbeschermingswetgeving. De basis hiervoor zijn actuele inventarisatiegegevens van het gebied en een veldbezoek. Als er beschermde soorten in het gebied voorkomen, wordt de verplichting tot de aanvraag van een ontheffing binnen de Flora- en faunawet beoordeeld. Bij de aanvraag van de ontheffing wordt inzicht gevraagd in de voorgenomen mitigerende maatregelen. Hiervoor worden suggesties gedaan. Verder worden suggesties gedaan voor maatregelen om te voldoen aan de algemene zorgplicht die de Flora- en faunawet oplegt.

Afbakening

Zie satellietbeeld:

onderzoekgebied

Wettelijk kader

Flora- en Faunawet

De Flora- en faunawet voegt de bestaande wetgeving voor natuurbescherming samen en actualiseert deze. Hiertoe behoort ook de aansluiting op de Europese wetgeving en internationale verdragen. Ten opzichte van de oude wetgeving is het beschermingsregime strenger geworden. Uit de Flora- en faunawet kunnen we de voor dit advies relevante artikelen als volgt samenvatten:

Artikel 2 behandelt de algemene, voor iedereen geldende zorgplicht voor de in het wild levende planten en dieren. Lid 2 stelt dat handelingen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat men de nadelige gevolgen voor de natuur kan weten of vermoeden, voorkomen moeten worden. Voor zover die gevolgen niet voorkomen kunnen worden, moeten de effecten van die handelingen worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Artikel 3 en 4 behandelen de aanwijzing van beschermde soorten. Het gaat om inheemse soorten die in hun voortbestaan worden bedreigd of waarbij het gevaar van overmatige benutting aanwezig is. Sommige niet inheemse soorten worden ook beschermd (artikel 5). De lijst met beschermde soorten wordt geregeld geactualiseerd en gepubliceerd in de Staatscourant.

Artikelen 8 tot en met 16 zijn verbodsbepalingen waarin de mogelijk nadelige handelingen worden genoemd. Het betreft zowel evident nadelige handelingen, zoals doden of vernielen van nesten, als indirect nadelige handelingen, zoals aantasting van de leefomstandigheden, verstoring of veront-rusting.

De Algemene Maatregel Van Bestuur die aan de wet is toegevoegd, stelt het voor enkele specifieke streng beschermde soorten in specifieke gevallen verplicht ontheffing aan te vragen. Voor de uitvoering van bestendig beheer is ontheffing voor algemene beschermde soorten niet nodig.

Vogelrichtlijn

De bouwlocatie grenst aan het natuur- en recreatiegebied Het Twiske. Het Twiske is aangemerkt als vogelrichtlijngebied.

In het besluit waarin het Twiske als vogelrichtlijngebied wordt aangemerkt van 24 maart 2000 worden de volgende soorten genoemd waarvoor het gebied (Twiske, IJperveld en Varkensland) belangrijk is:

- Roerdomp: broedvogel (Twiske in 2002 4 territoria);
- Krakeend: jaarvogel (Twiske in 2002 > 53 territoria, wintertelling maximaal 759);
- Smient: wintergast (Twiske in 2002 maximaal 22.140);
- Grutto: broedvogel (Twiske in 2002 8 territoria –Twiske is voor deze soort niet belangrijk).

Overige soorten waarvoor het gebied van betekenis is:

- Grauwe gans (Twiske in 2002 53 broedpaar, wintertelling maximaal 81);
- Slobeend (Twiske in 2002 > 13 broedpaar, wintertelling maximaal 38);
- Meerkoet (Twiske in 2002, broedpaar onbekend maar > 100, wintertelling maximaal 1.376);
- Wulp (Geen broedvogel in Twiske, incidenteel overwintenaar);
- Watersnip (In Twiske geen broedvogel, incidenteel buiten broedseizoen);
- Snor (Twiske in 2002 15 territoria);
- Rietzanger (Twiske in 2002, algemeen, maar onbekend aantal broedvogel > 170);
- Bruine kiekendief (Twiske in 2002 2 territoria);
- Kempshaan (geen broedvogel, wel op trek aanwezig);
- Visdief (geen broedvogel in 2002);
- Kleine zwaan (niet aangetroffen bij wintertelling).

Bezien we de lijst met vogelnamen, dan kunnen we concluderen dat ze gebruik maken van:

- **Moeras** als *broedgebied* voor allereerst de bedreigde roerdomp en verder rietzanger, snor en bruine Kiekendief

- **Open water** (de Stootersplas) als *overwinteringgebied* voor forse aantallen smient, meerkoet en kraakeend.
- **Weide** als *broedgebied* voor grutto en slobeend en als foerageergebied voor de soerdomp.

Park en bosachtig terrein, aangelegd voor de recreanten, wordt door deze vogels niet gebruikt.

Van belang is daarom de vraag of de bouw invloed heeft op weiden, het open water van de Stooterplas of de aangrenzende moerassen.

Habitatprofiel en veldonderzoek

Inleiding

Na een oriënterend veldbezoek is aan de hand van de bestaande flora- en faunagegevens een ecologisch profiel van het plangebied opgesteld. Dit geeft inzicht in de planten en dieren die er (kunnen) voorkomen.

Habitatprofiel

Het terrein is deels kaal, deels begroeid met een ruige kruidachtige vegetatie, deels met bomen. Er ligt veel zwerfvuil. Er is een lange grens met het water.

*Aan de westkant is het
terrein kaal met ijl
begroeide randen –veel
afval in en op de bodem.*

*Verskillende soorten
bomen: eik, berk, wilg, es,
populier.*

Omringend water herbergt ook natuurwaarden: vissen, watervogels e.d.

Bestaande inventarisatiegegevens

Inventarisatiegegevens van de wijdere omgeving zijn beschikbaar, maar zijn niet bruikbaar gezien de beperkte omvang van de locatie en direct aangrenzende stedelijke omgeving.

Voorkomende soorten en implicaties voor werkzaamheden

Op grond van het veldbezoek en de analyse van de aanwezige habitats kan een lijst worden opgesteld van beschermde soorten die op de locatie voor *kunnen* komen.

Broedvogels:

Algemene vogels van parkachtig landschap:

- winterkoning
- heggemus
- merel
- zanglijster
- koolmees
- pimpelmees
- tjiftjaf
- fitis
- zwartkop
- tuinfluiter
- spreeuw
- ekster
- zwarte kraai
- grote bonte specht

Enkele algemene watervogels:

- wilde eend
- meerkoet
- waterhoen
- fuut

Alle broedvogels zijn beschermd onder de flora en faunawet. Gezien het feit dat in het kleine gebied een redelijk aantal vogels tot broeden zal komen, betekent dit werkzaamheden als het weghalen van de bomen tijdens het broedseizoen (tussen half maart en begin juli) niet mogelijk is.

Amfibieën

Algemene amfibieën als groene kikker (grote of middelste) bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen in het gebied voorkomen.

De onvermijdelijke maatregel om als het groen aanwezig is geen werkzaamheden uit te voeren tijdens het broedseizoen beschermt deze soorten in hun meest kwetsbare periode. Voor werkzaamheden in het kader van de ruimtelijke ordening is voor deze soorten geen ontheffing nodig.

De aanwezigheid van een populatie van de streng beschermde rugstreeppad is niet waarschijnlijk. Om dit met zekerheid vast te stellen, is nader onderzoek nodig.

Reptielen

Reptielen zijn niet in dit gebied te verwachten.

Zoogdieren

Algemene kleine zoogdieren als bosmuis, veldmuis, huisspitsmuits, mol en woelrat zijn waarschijnlijk.

Voor de mogelijk aanwezige zoogdieren is geen ontheffing van de Flora- en faunawet nodig voor werkzaamheden in het kader van de ruimtelijke ordening.

De streng beschermde vleermuissoorten zullen het gebied -als overal- als jachtgebied gebruiken. Gezien de relatief beperkte omvang van de bomen, is het niet waarschijnlijk dat er vleermuizen in het gebied een vaste verblijfplaats hebben.

Insecten

Er komen geen beschermde insecten in het gebied voor.

Planten

Er zijn geen beschermde planten aangetroffen.

Conclusie

De aanwezigheid van broedvogels maakt dat het opruimen van de begroeiing tijdens het broedseizoen (half maart - begin juli) niet mogelijk is. Voor de andere aanwezige soortgroepen kunnen twee maatregelen genomen worden.

- Allereerst zal het afzien van opruimwerkzaamheden tijdens het vogelbroedseizoen deze soorten beschermen.
- Daarnaast kunnen vluchtwegen worden opengelaten, zodat eventueel aanwezige dieren zich op eigen kracht kunnen verplaatsen uit het gebied.

Ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft niet te worden aangevraagd.

Invloed van het project op vogelrichtlijngebied Het Twiske.

De invloed van het project op de natuurwaarden in het Twiske, in het bijzonder op de vogels, moet als zeer gering worden geschat. De volgende overwegingen liggen aan dit oordeel ten grondslag:

- Het gaat hier om het invullen van een 'deuk' in de lijn die de bebouwde kom afgrenst van Het Twiske, extra verstoring treedt daarom nauwelijks op.
- Het aangrenzende deel van het Twiske heeft niet de biotopen die van belang zijn voor de soorten waarvoor het Twiske van belang is: er is geen grootschalig moeras, geen veenweide en het water is te klein om van betekenis te zijn als overwintergebied voor soorten als de smient.

Te ontwikkelen locatie ligt binnen de bebouwde kom van Oostzaan, grenst aan een deel van het recreatiegebied met voornamelijk parkachtig biotoop en intensieve recreatie. De voor vogels belangrijke biotopen moeras en open water zijn op grote afstand gelegen. Aan De Oostzijde van Oostzaan zijn geen rijke weidevogelgebieden.

Verwachte effecten

De realisering van de nieuwbouw zal het bosachtige biotoop plaats maken voor huizen met tuinen. Een deel van de natuurwaarden die verdwijnen, zullen terugkeren in de tuinen –afhankelijk van de gekozen inrichting van het groen.

De nieuwe situatie zal geen negatieve invloed hebben op de natuurwaarden in het door de vogelrichtlijn beschermde gebied Het Twiske.

Zoogdieren

Voorkomen van bosmuis, bosspitsmuis, veldmuis, woelrat, bruine en zwarte rat is mogelijk. Ontheffing is voor deze soorten niet nodig. De streng beschermde noordse woelmuis die in de omgeving wel voorkomt, is in deze biotoop niet te verwachten.

Vleermuizen zijn niet in het geding.

Vogels

Broedvogels zijn talrijk op het terrein in zijn huidige gedaante. Het bouwrijp maken van het terrein is daarom alleen buiten het broedseizoen mogelijk.

Amfibieën

Algemene soorten als groene en bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen voorkomen. Het bouwrijp maken buiten het broedseizoen beschermt deze soorten. Ontheffing is voor deze soorten niet nodig. De beschermde rugstreeppad is niet op de locatie aangetroffen. Omdat er ook geen geïsoleerde poelen aanwezig zijn, is het niet te verwachten dat er een populatie van deze soort duurzaam aanwezig is.

Beschermde insecten, planten of reptielen zijn niet te verwachten.

Ontheffing

Volgens de huidige jurisprudentie is *geen* ontheffing nodig.

Vervolg onderzoek 17 maart 2010

Op 17 maart 2010 is op verzoek van SK Projectmanagement BV nader onderzoek verricht.

Vraag

Er is net een kapvergunning verleend voor het gebied. Bij het kappen moeten de regels van de Flora- en faunawet in acht worden genomen. Belangrijkste kwestie is dat broedvogels niet verstoord mogen worden. Hierboven is aangegeven dat het gebied door broedvogels wordt gebruikt.

Als richtlijn is geformuleerd dat de kapwerkzaamheden voor half maart plaatsvinden. Dat bleek door juridische perikelen niet mogelijk. Het verzoek: onderzoek of het mogelijk is om op 18 maart te kappen.

Bevindingen

Het terrein is in de winter al voor een belangrijk deel ontdaan van struiken waarin vogels broeden. Er zijn vooral op het eiland en langs de randen van het 'vaste land' onderdeel nog de nodige bomen. Bij inspectie werden twee oude nesten aangetroffen van kraaiachtigen (zwarte kraai en/of ekster). Deze nesten waren niet in gebruik. Een gebruikt eksternest was aanwezig in de naastgelegen Irisstraat.

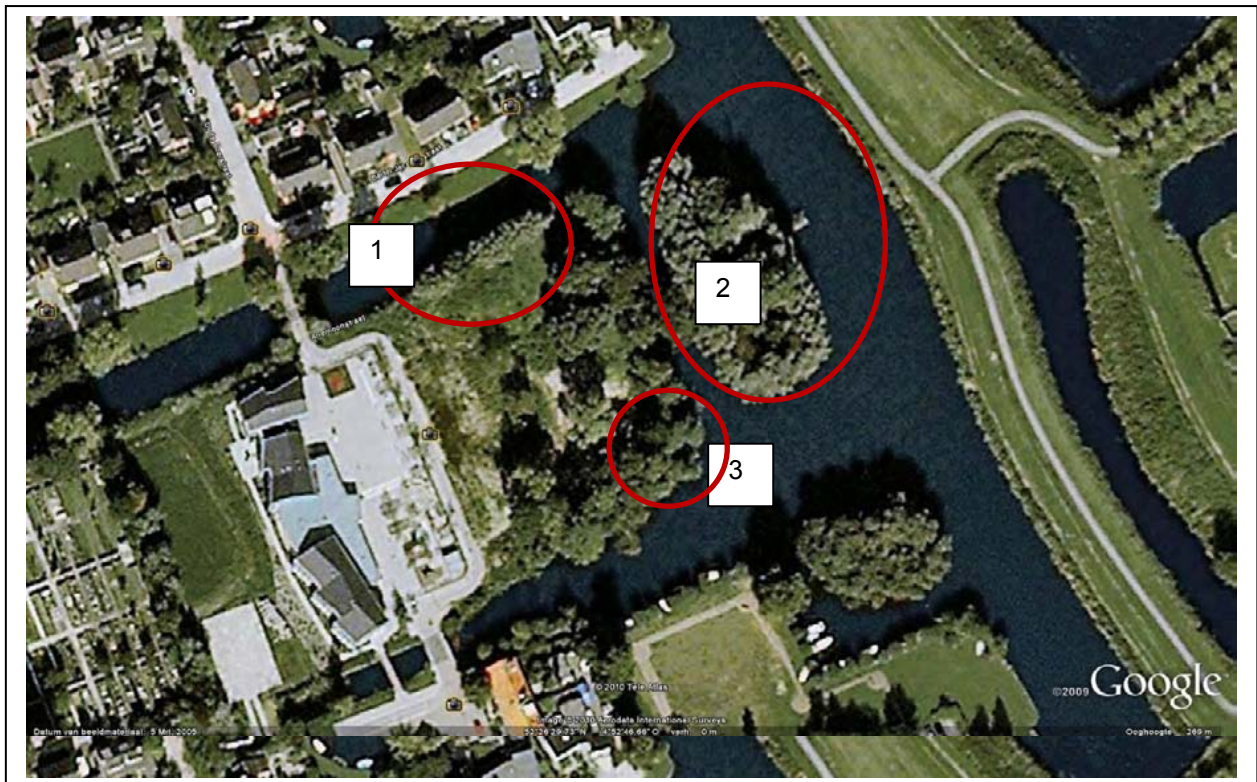
Er waren enkele vogels aanwezig die territoriaal gedrag vertoonden: winterkoning, merel, halsbandparkiet, koolmees en groenling.

Conclusie

Door de lange koude winter is de natuur laat: bomen zijn nog kaal en insecten zijn nauwelijks aanwezig. De natuur is lang zo ver niet dan in een gemiddeld jaar op 15 maart.

Vogels broeden in het plangebied nog niet. Wel zijn de vogels zich aan het vestigen in het gebied. Ook in deze fase van de voortplanting dienen de vogels beschermd te worden. Van volledige kap van het gebied kan dan ook geen sprake zijn zonder verstoring van de vogels in de vestigingsfase. Indien de meest geschikte bomen voor de vogels blijven staan, kunnen de vogels zich alsnog vestigen en tot broeden overgaan.

1. De wilgen aan de noordzijde –hier leken de halsbandparkieten en koolmees belangstelling te hebben voor hollen en gaten;
2. De met klimop begroeide bomen aan de zuidzijde bieden de vogels beschutting bij het bouwen van hun nest.
3. Alle bomen op het eiland. Het eiland is een rustige plek dicht begroeid met bomen en struiken en zonder meer de belangrijkste broedplek voor vogels.

figuur. Hoewel nog geen broedende vogels zijn waargenomen, is het belangrijk dat de vogels die zich al aan het vestigen zijn, kunnen broeden. Wij adviseren daarom voldoende broedgelegenheid over te laten.

Niet Kappen:

1. Wilgen met hollen en gaten aan de noordzijde;
2. Alle bomen en struiken op het eiland
3. Met klimop gebroeide elzen.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden is het van belang dat deze hoeken, met name het eiland, zoveel mogelijk met rust worden gelaten.

Om te voorkomen dat vogels zich vestigen in liggende takken en stronken, dient het terrein z.s.m. kaal te worden gemaakt door takken en stronken te verwijderen of te versnipperen.

Een deel van de takken kan in de vorm van een 'ril' (een langgerekte hoop takken) op het eiland worden neergelegd. Dit is een ideale nestgelegenheid voor soorten als winterkoning en merel.

Op deze wijze is er naar ons oordeel voldoende nestgelegenheid voor de vogels in het komende seizoen. Na het broedseizoen is verdere kap mogelijk.

Mits de bomen, en vooral het eiland, met rust gelaten worden kan het kale middenterrein bouwrijp gemaakt worden.

Vervolg onderzoek 2 juni 2010

Op 2 juni 2010 is op verzoek van SKA Projectmanagement BV nader onderzoek verricht.

Vraag

De eerste werkzaamheden om het gebied bouwrijp te maken zijn gedaan. Van belang is op korte termijn de eerste heipalen te kunnen plaatsen. In dit kader zou het praktisch zijn als de bomen verwijderd worden.

Bevindingen

Op het terrein vertonen een aantal vogelsoorten gedrag dat wijst op broeden: tjiftjaf, koolmees, pimpelmees, merel, houtduif, groenling en winterkoning. Het verwijderen van de begroeiing is daarom niet mogelijk.

Er is ver volgens specifiek gekeken naar drie bomen die ernstig in de weg staan. Het gaat om twee essen en een wilg. Geconstateerd werd dat er geen vogels in deze bomen of in de directe omgeving ervan broeden. Het is daarom mogelijk deze bomen te verwijderen, mits daarbij zorgvuldig wordt gewerkt, zodat de struiken en bomen in de omgeving niet te lijden hebben.

Conclusie

Het broedseizoen is in juni nog duidelijk aan de gang.

Van volledige kap van het gebied kan dan ook geen sprake zijn zonder verstoring van de vogels in de vestigingsfase.

Drie bomen die de opstart van de werkzaamheden erg in de weg staan kunnen, omdat hier geen vogels broeden, wel worden verwijderd, de tientallen andere bomen niet.

Verwijderd kunnen worden:

1. Es

Boom met weinig bladeren;
afwezigheid van nesten eenvoudig te
constateren. Let bij kappen op val
richting –dat moet naar het open
bouwterrein zijn.

2. Es

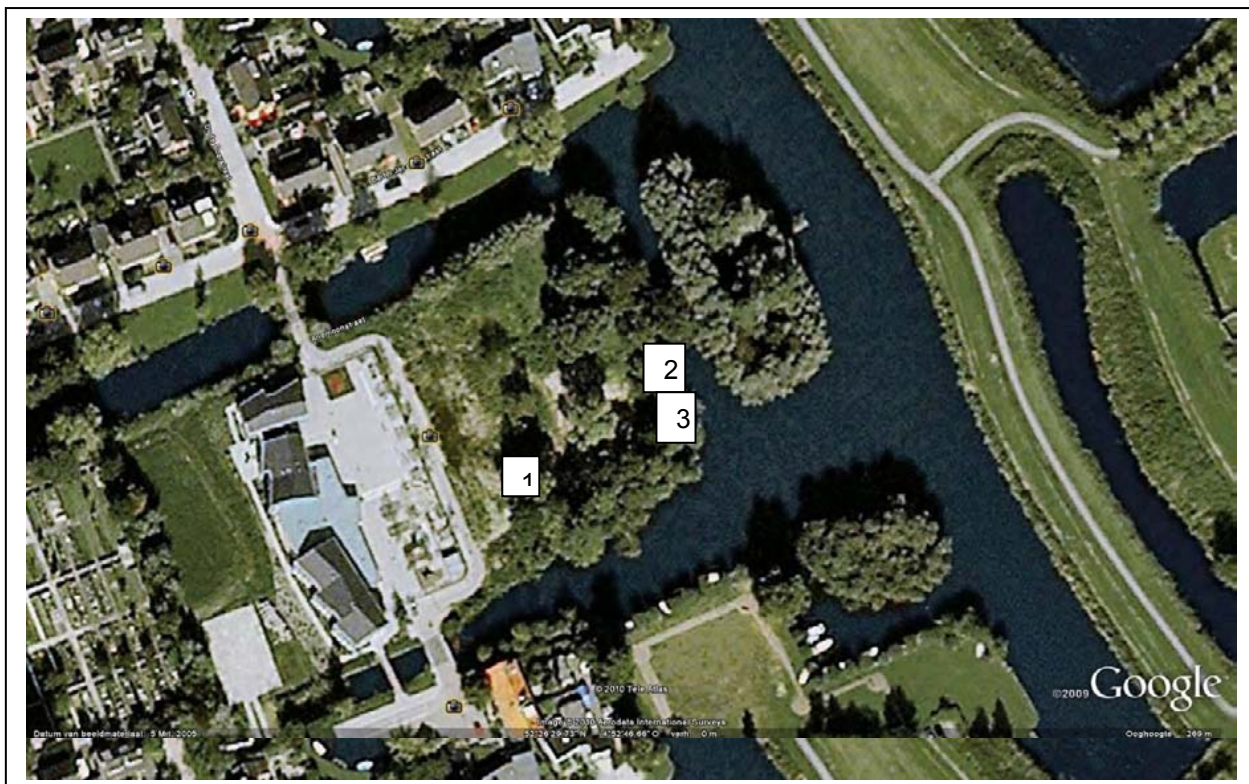
Boom met weinig bladeren;
afwezigheid van nesten eenvoudig te
constateren. Let bij kappen op val
richting –dat moet naar het open
bouwterrein zijn.

3. Es

Boom met weinig bladeren;
afwezigheid van nesten eenvoudig te
constateren. Let bij kappen op val
richting –dat moet naar het open
bouwterrein zijn.

figuur. locatie drie te verwijderen bomen.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden is het van belang dat de aangrenzende begroeiing zoveel mogelijk met rust worden gelaten.

Vervolg onderzoek 29 juni 2010

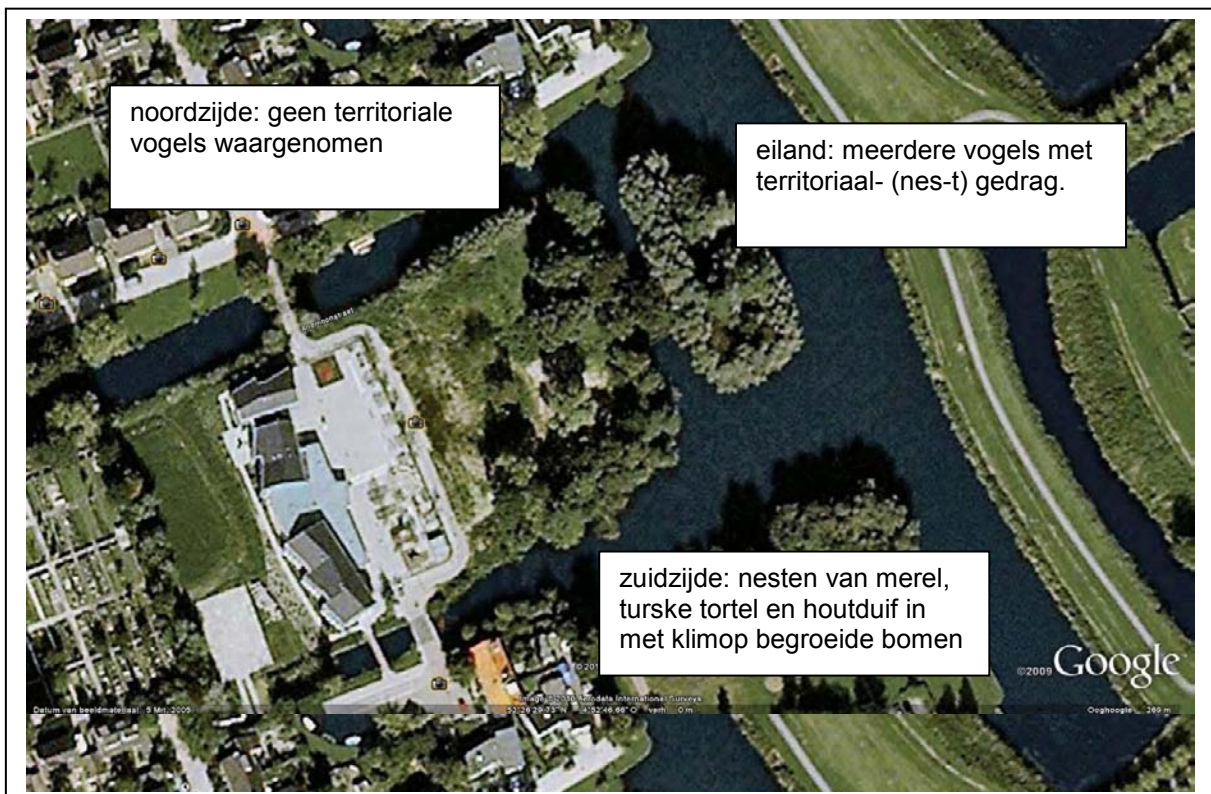
Op 29 juni 2010 is op verzoek van SKA Projectmanagement BV nader onderzoek verricht.

Vraag

De heiwerkzaamheden zijn gestart, voortgang van de werkzaamheden wordt gehinderd door de bomen.

Bevindingen

- Zuidzijde: Hier vertonen nog altijd een aantal vogelsoorten gedrag dat wijst op broeden: houtduif, turkse tortel en merel. Het Er is volgens specifiek gekeken waar de vogels broeden. Van alle drie de soorten werden de nesten gevonden in de met klimop begroeide bomen dichtbij de waterkant
- Eiland: winterkoning, heggemus, tjiftjaf en groenling zingen in dit gedeelte.
- Noordzijde: geen territoriale vogels waargenomen.

Conclusie

Het broedseizoen is eind juni nog aan de gang. Van volledige kap van het gebied kan geen sprake zijn zonder verstoring van de vogels in de broedfase.

Wij adviseren om

- Zuidzijde zoveel mogelijk ongemoeid te laten. De met klimop begroeide bomen kunnen nog niet worden gekapt. Andere bomen liefst nog niet.
- Eiland: nog niet kappen
- Noordzijde: Na inspectie van een boom kan die, bij afwezigheid van een nest, worden gekapt. Ook hier terughoudendheid betrachten.